

Výbor pre rozvoj

2015/2110(INI)

25.4.2016

STANOVISKO

Výboru pre rozvoj

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k boju proti korupcii a nadviazaniu na uznesenie výboru CRIM
(2015/2110(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Ignazio Corrao

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. konštatuje, že organizovaná trestná činnosť má nadnárodný rozmer a zahŕňa rozmanitú škálu trestnej činnosti vrátane obchodovania s drogami, prevádzania migrantov, prania špinavých peňazí a obchodovania s falšovaným tovarom, strelnými zbraňami, voľne žijúcimi zvieratami a kultúrnym majetkom; vyjadruje hlboké poľutovanie nad skutočnosťou, že korupcia a pranie špinavých peňazí tvoria 5 % celosvetového ročného HDP a že v rozvojových krajinách finančné prostriedky stratené v dôsledku nezákonných finančných tokov vrátane korupcie predstavujú podľa odhadov 10-násobok sumy oficiálnej rozvojovej pomoci poskytnutej týmto krajinám; vyzýva EÚ, aby pomohla rozvojovým alebo chudobným krajinám pri uprednostňovaní opatrení proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti a pri vytvorení pevných miestnych a vnútroštátnych systémov a inštitúcií s cieľom riešiť korupciu v ich rozvojových programoch, t. j. vytvorením nezávislých a príslušných regulačných systémov a systémov presadzovania práva a daňových úradov, ale tiež s cieľom podporovať MVO, nezávislé médiá a parlamenty; zdôrazňuje potrebu komplexného rámca vyžadujúceho si aktívnu účasť medzinárodných a regionálnych organizácií, štátnych aktérov, súkromného sektora a občianskej spoločnosti na základe transparentnosti a vzájomnej zodpovednosti;
2. pripomína, že v programe trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 sa uznáva potreba boja proti korupcii vo všetkých jej podobách a štáty sa vyzývajú, aby odstránili nelegálne finančné toky, úplatkárstvo a korupciu a vybudovali účinné, zodpovedné a transparentné inštitúcie; pripomína, že nezákonné finančné toky, odhadované na približne 1 bilión USD ročne, sú hlavnou prekážkou mobilizácie domácich príjmov na rozvoj a odčerpávajú zdroje, ktoré by sa mali investovať v rozvojových krajinách; pripomína, že korupcia priamo aj nepriamo negatívne vplyva na dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja, keďže zvyšuje projektové náklady v prípade súkromného aj verejného sektora; poznamenáva však, že náklady súvisiace s korupciou sa nemôžu počítať len z ekonomického hľadiska a že tieto náklady sú veľmi vysoké, najmä v rozvojových krajinách, čo oslabuje dôveru verejnosti vo verejné a v demokratické inštitúcie ako súdnictvo a polícia, zvyšuje nerovnosti, ktoré neúmerne postihujú najchudobnejších a najzraniteľnejších, posilňuje násilie a neistotu a znižuje účinnosť rozvojovej pomoci;
3. naliehavo žiada EÚ, aby v súlade so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja, ako je zakotvená v článku 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, prejavila silnú politickú vôľu a odhodlanie pri boji proti vyhybaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom; pripomína zodpovednosť EÚ bojovať proti daňovým pravidlám, ktoré uľahčujú daňové úniky nadnárodných korporácií a jednotlivcov, a pomáhať tretím krajinám pri repatriácii nezákonných finančných prostriedkov a pri stíhaní páchatel'ov; zdôrazňuje, že transparentnosť by mala byť základom všetkých protikorupčných stratégií a EÚ musí ako prioritu na všetkých relevantných medzinárodných fórach podporovať boj proti daňovým rajom, bankovému tajomstvu a praniu špinavých peňazí, zrušenie nadmerného služobného tajomstva, zostavovanie verejných správ nadnárodnými spoločnosťami podľa jednotlivých krajín a verejné registry skutočných vlastníkov spoločností; taktiež vyzýva EÚ, aby zohrávala aktívnejšiu úlohu pri poskytovaní finančnej a technickej pomoci rozvojovým

krajinám pri dosahovaní týchto cieľov vrátane automatickej výmeny informácií v oblasti daní a zvládnutia nových globálnych noriem; naliehavo vyzýva EÚ, aby zrušila akékoľvek hospodárske alebo obchodné dohody s krajinami, ktoré aspoň jeden z členských štátov EÚ považuje za daňové raje; zdôrazňuje potrebu uskutočniť analýzu vplyvu daňových systémov členských štátov EÚ na rozvojové krajiny s cieľom účinne bojovať proti nezákonným finančným tokom; zdôrazňuje, že dohody o dvojitom zdanení môžu vytvárať podmienky pre nezákonné finančné toky; naliehavo žiada EÚ, aby pri rokovaniach o daňových a investičných zmluvách s rozvojovými krajinami zabezpečila spravodlivé rozdelenie práv na zdanenie; v tejto súvislosti vyzýva EÚ, aby rokovala o daňových zmluvách s rozvojovými krajinami na základe vzorovej zmluvy daňového výboru Organizácie Spojených národov, ktorá poskytuje širšie práva na zdaňovanie pri zdroji;

4. vyzýva EÚ, aby ďalej podporovala posilnenie verejnej správy a prijatie primeraných protikorupčných legislatívnych rámcov vo všetkých krajinách, najmä v krajinách po skončení konfliktu a transformujúcich sa krajinách so slabými štátnymi inštitúciami; trvá na tom, že treba posilniť regionálne a špecializované policajné a justičné siete v rozvojových krajinách, a to vždy v rámci kritérií, ktoré zaručujú primerané normy ochrany údajov a súkromia, a podeliť sa o najlepšie postupy a know-how Europolu, Eurojustu a Európskej justičnej siete; zdôrazňuje, že treba zlepšovať reguláciu a presadzovanie práva a podporovať ochranu oznamovateľov korupcie s cieľom vyvodit' voči páchatel'om zodpovednosť za ich trestné činy a že by sa mal vytvorit' riadny systém ochrany oznamovateľov korupcie v EÚ aj mimo nej; predovšetkým zdôrazňuje, že mechanizmus priameho podávania správ je potrebný v prípade občanov krajín prijímajúcich pomoc EÚ, ktorí upozorňujú na nezrovnalosti v programoch pomoci financovaných EÚ;
5. so znepokojením konštatuje, že najvýznamnejšie medzinárodné dohovory a iniciatívy zamerané na boj proti korupcii a nezákonným finančným tokom neprinášajú vo fáze vykonávania konkrétne výsledky; pripomína, že vytvorenie protikorupčnej stratégie v rámci zahraničnej politiky má zásadný význam z hľadiska účinného boja proti korupcii a finančným trestným činom; vyzýva EÚ, aby ako prioritu vo vonkajších politikách presadzovala správnu transpozíciu a vykonávanie Dohovoru Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu a všetkých ostatných relevantných medzinárodných nástrojov, ktorých cieľom je boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí;
6. vyzýva Komisiu, aby neustálym monitorovaním zabezpečila, že pomoc EÚ nebude prispievať ku korupcii, a to priamo ani nepriamo; zastáva názor, že pomoc by sa mala viac zosúladiť s absorpčnou kapacitou hostiteľskej krajiny a jej celkovými rozvojovými potrebami, aby sa zabránilo masívnemu plytvaniu prostriedkami pomoci a korupcii v súvislosti s nimi; vyzýva EÚ, aby priamo bojovala proti korupcii prostredníctvom programovania a dokumentov o stratégii krajiny a rozpočtovú podporu prepojila s jasnými cieľmi v oblasti boja proti korupcii; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu vytvorit' spoľahlivé mechanizmy na monitorovanie realizácie týchto zámerov; vyzýva Komisiu na vypracovanie pevnej, celostnej a komplexnej stratégie riadenia rizika korupcie v rozvojových krajinách s cieľom zabrániť tomu, aby rozvojová pomoc prispievala ku korupcii, a na úplné vykonávanie stratégie boja proti podvodom vydanéj v roku 2013, najmä pri realizovaní pomoci EÚ vo všetkých jej podobách vrátane ERF a trustových fondov a pri delegovaní rozvojových projektov tretím stranám; so znepokojením

poznámenáva, že prístup EÚ ku korupcii v krajinách AKT poskytuje málo strategických usmernení k posilňovaniu systémov krajín v oblasti prevencie a kontroly; nazdáva sa, že je potrebná lepšia koordinácia medzi Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a Generálnym riaditeľstvom Komisie pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj, pokiaľ ide o ich prístup k účinnému obmedzeniu korupcie v rozvojových krajinách;

7. vyjadruje obavy, čo sa týka väzieb medzi určitými nadnárodnými korporáciami a organizovanou trestnou činnosťou v tretích krajinách, ktorá zahŕňa porušovanie ľudských práv aktivistov, spoločenských lídrov, odborárov a pracovníkov; vyzýva EÚ, aby vyšetrila aktivity nadnárodných korporácií, ktoré operujú s európskym kapitálom, a posilnila kontrolu a monitorovanie aktivít týchto korporácií; domnieva sa, že spoločnosti by mali byť povinné zaviesť protikorupčný systém riadenia vrátane primeraných mechanizmov varovania v celom dodávateľskom reťazci, aby mohli byť vybrané pre projekty, ktoré dostávajú finančné prostriedky EÚ;
8. pripomína dôležitosť súladu medzi vnútornými a vonkajšími politikami EÚ a poukazuje na potrebu začleniť boj proti organizovanej trestnej činnosti do stratégií rozvoja a bezpečnosti ako prostriedok na obnovu stability v rozvojových krajinách;
9. zdôrazňuje, že rešpektovanie práva ľudí a vlád rozhodovať o ich vlastných hospodárskych, potravinových a poľnohospodárskych systémoch predstavuje riešenie v boji proti trestnej činnosti, ktorá zapríčiňuje hlad a chudobu; naliehavo vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby aktívne bojovalo proti finančným špekuláciám s potravinami, ako je nakupovanie za nízke ceny v rozsiahlych poľnohospodárskych oblastiach a zaberanie pôdy veľkými nadnárodnými poľnohospodárskymi spoločnosťami, zohľadňujúc ich nepriaznivý vplyv na malých výrobcov;
10. zdôrazňuje dôležitosť zásady univerzálnej spravodlivosti v boji proti organizovanej trestnej činnosti; odmieta obmedzenia tejto zásady zo strany vlád členských štátov, čo výrazne zhoršuje možnosti sudcov vyšetrovať trestné činy spáchané mimo územia ich členského štátu; naliehavo vyzýva EÚ, aby obhajovala zahrnutie hospodárskych a finančných trestných činov a trestných činov proti životnému prostrediu do rámca univerzálnej jurisdikcie;
11. konštatuje, že prioritou je hodnotenie nových politík týkajúcich sa mäkkých drog, a domnieva sa, že stratégie na dekriminalizáciu/legalizáciu by sa mali považovať za účinný prostriedok boja proti zločineckým skupinám; žiada, aby sa EÚ začala tejto veci venovať vo vnútorných aj vonkajších politikách zapojením do politickej diskusie všetkých príslušných agentúr EÚ a medzinárodných agentúr a inštitúcií všetkých zainteresovaných krajín;
12. konštatuje, že odvetvia ťažobného priemyslu, verejnoprospešných služieb, rozvoja infraštruktúry, zdravotníctva a vzdelávania sú korupciou mimoriadne ohrozené; osobitne pripomína, že netransparentné vládne obstarávanie a dodávateľské reťazce môžu byť zdrojom príležitostí pre nezákonné finančné toky súvisiace s korupciou; domnieva sa preto, že úsilie zamerané na boj proti korupcii by sa malo zameriavať aj na modernizáciu postupov verejného obstarávania;
13. vyzýva rozvojové krajiny, aby posilnili transparentnosť a zodpovednosť v zmluvách o zdrojoch, vo finančnom výkazníctve a v auditoch spoločností a pri výbere a prideľovaní

príjmov, a to v rámci svojej protikorupčnej agendy;

14. vyzýva EÚ, aby zdokonalila svoju podporu zameranú na pomoc krajinám bohatým na zdroje pri vykonávaní zásad iniciatívy pre transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI) týkajúcich sa väčšej transparentnosti a zodpovednosti v ropnom, plynárenskom a ťažobnom priemysle; dôrazne podporuje vytvorenie účinného právneho rámca na podporu správneho uplatňovania EITI spoločnosťami zapojenými do dodávateľských reťazcov v ropnom, plynárenskom a ťažobnom priemysle.

RESULT OF FINAL VOTE IN COMMITTEE ASKED FOR OPINION

Dátum prijatia	20.4.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 25 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Nirj Deva, Doru-Claudian Frunzuličă, Charles Goerens, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wentă, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Marina Albiol Guzmán, Brian Hayes, Paul Rübig, Patrizia Toia
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Amjad Bashir, Tiziana Beghin, Miroslav Poche